

Torsdag, den 15. november 2001

7. Civil- og handelsret

A5-0384/2001

Europa-Parlamentets beslutning om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes civil- og handelsret (KOM(2001) 398 – C5-0471/2001 – 2001/2187(COS))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om europæisk aftaleret (KOM(2001) 398 – C5-0471/2001)⁽¹⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 26. maj 1989 om en indsats med henblik på tilnærmelse af medlemsstaternes privatret⁽²⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 6. maj 1994 om harmonisering af visse områder inden for medlemsstaternes privatret⁽³⁾,
 - der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tampere (15. og 16. oktober 1999), navnlig konklusion 39,
 - der henviser til arbejdsdokument fra Generaldirektoratet for Forskning med titlen »Untersuchung der Privatrechtsordnungen der EU im Hinblick auf Diskriminierungen und die Schaffung eines Europäischen Zivilgesetzbuch«⁽⁴⁾,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 47, stk. 1,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked (A5-0384/2001),
- A. der henviser til, at der til syvende og sidst er flere lighedspunkter end forskelle mellem retstraditionerne i medlemsstaterne,
- B. der henviser til, at det var disse store lighedspunkter, der muliggjorde den højtidelige proklamation af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder den 7. december 2000 under Det Europæiske Råds møde i Nice,
- C. der henviser til, at drøftelsen af en omfattende harmonisering af medlemsstaternes grundlæggende civilret er et politisk ladet og følsomt spørgsmål,
- D. der henviser til, at traktatens artikel 61 kræver, at Rådet med henblik på en gradvis indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed træffer foranstaltninger vedrørende civilretligt samarbejde i henhold til artikel 65,
- E. der henviser til, at Den Europæiske Unions indre marked er en økonomisk succes,
- F. der henviser til, at det indre markeds gradvise gennemførelse medfører yderligere og tættere økonomisk samspil,
- G. der henviser til, at retsforhold med grænseoverskridende karakter stadig udgør en undtagelse,
- H. der henviser til, at det indre marked først virkelig er gennemført, når også forbrugerne kan drage fuld nytte heraf,

⁽¹⁾ EFT C 255 af 13.9.2001, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 158 af 26.6.1989, s. 400.

⁽³⁾ EFT C 205 af 25.7.1994, s. 518.

⁽⁴⁾ Juridisk Serie JURI 103.

Torsdag, den 15. november 2001

- I. der henviser til, at navnlig små og mellemstore virksomheder afstår fra at indgå grænseoverskridende aftaler på grund af uklarhederne med hensyn til, hvilke retsfor skrifter der finder anvendelse, og de ofte uforudsigelige omkostninger ved retssager,
- J. der henviser til, at bestemmelserne i Rom-konventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, og i De Forenede Nationers konvention om aftaler om internationale køb (CISG) ganske vist kunne være grundlag for fremtidige fælles retsregler, men ikke fuldt ud løser problemet med grænseoverskridende retsforhold,

Konstateringer vedrørende udgangsposition

1. konstaterer, at der for øjeblikket bl.a. gælder følgende direktiver, forordninger og konventioner, der har indvirkning på medlemsstaterne privatret:

- Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar⁽¹⁾ (Ændret ved direktiv 1999/34/EF af 10. maj 1999)
- Rådets direktiv 85/577/EØF af 20. december 1985 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted⁽²⁾
- Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit⁽³⁾ (Ændret ved direktiv 90/88/EØF af 22. februar 1990 og direktiv 98/7/EF af 16. februar 1998)
- Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure⁽⁴⁾
- Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler⁽⁵⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/47/EF af 26. oktober 1994 om beskyttelse af køber i forbindelse med visse aspekter ved kontrakter om brugsret til fast ejendom på timeshare-basis⁽⁶⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg — Erklæring fra Rådet og Parlamentet ad artikel 6, stk. 1 — Erklæring fra Kommissionen ad artikel 3, stk. 1, første led⁽⁷⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser⁽⁸⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger-køb og garantier i forbindelse hermed⁽⁹⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer⁽¹⁰⁾
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked⁽¹¹⁾

⁽¹⁾ EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

⁽²⁾ EFT L 372 af 31.12.1985, s. 31.

⁽³⁾ EFT L 42 af 12.2.1987, s. 48.

⁽⁴⁾ EFT L 158 af 23.6.1990, s. 59.

⁽⁵⁾ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁽⁶⁾ EFT L 280 af 29.10.1994, s. 83.

⁽⁷⁾ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

⁽⁸⁾ EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51.

⁽⁹⁾ EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12.

⁽¹⁰⁾ EFT L 13 af 19.1.2000, s. 12.

⁽¹¹⁾ EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

Torsdag, den 15. november 2001

- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/35/EF af 29. juni 2000 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner ⁽¹⁾
 - Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område ⁽²⁾
 - Rom-konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser ⁽³⁾;
2. konstaterer, at de nævnte direktiver ikke er tilpasset hinanden optimalt;
 3. konstaterer, at de nævnte direktiver også til dels skaber problemer i samspillet med de nationale civile retssystemer;
 4. fastslår, at det i en udvidet Union med 500 mio. indbyggere bliver stadig vanskeligere at garantere ensartet anvendelse af europæisk ret;

Vurdering af den fremtidige udvikling

5. er overbevist om, at e-handelen og indførelsen af euroen i tolv medlemsstater vil medføre, at antallet af grænseoverskridende retsforhold stiger betydeligt;
6. minder derfor om, at det er vigtigt at sikre en nøje gennemførelse af direktivet om elektronisk handel for at skabe et egentligt marked for elektronisk handel, og understreger behovet for at fremme harmoniseringen inden for aftaleretten for at lette grænseoverskridende transaktioner inden for det indre marked, navnlig på følgende områder:
 - retfærdig interesseudjævning mellem virksomhederne på den ene side og forbrugerne på den anden side
 - fastlæggelse af værneting
 - sagsomkostninger
 - effektiviteten af retsbeskyttelsen
 - belastningen af selv de laveste retsinstanser med vanskelige retsspørgsmål
 - belastningen af forbrugerne og de retlige repræsentanter med vanskelige internationale retsspørgsmål;
7. er derfor af den opfattelse, at anvendelse af forskellige nationale, europæiske eller internationale bestemmelser skal baseres på en sammenhængende og samordnet praksis;
8. går ind for en lovgivning, der er baseret på nærdemokrati, åbenhed og hævdvundne traditioner, og som samtidig tager hensyn til det indre markeds behov;

Bemærkninger til Kommissionens meddelelse KOM(2001) 398

9. beklager, at Kommissionen overraskende har begrænset sin meddelelse til den private aftaleret, skønt Det Europæiske Råds opdrag fra Tampere havde åbnet for mere vidtgående muligheder;
10. understreger behovet for at tilstræbe en målrettet harmonisering af de områder inden for aftaleretten, hvor der ikke er tale om gensidig anerkendelse af nationale bestemmelser, og hvor forskellene mellem bestemmelserne kan hæmme funktionen af det indre marked som defineret af Domstolen ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ EFT L 200 af 8.8.2000, s. 35.

⁽²⁾ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 27 af 26.1.1998, s. 34.

⁽⁴⁾ Dom af 5.10.2000, sag C-376/98, Tyskland mod Parlamentet og Rådet, Sml. I, s. 8419.

Torsdag, den 15. november 2001

11. finder, at der i lyset af de forskellige aftaleformer, der hyppigt forekommer i grænseoverskridende retsforhold, bør udarbejdes et europæisk regelsæt i form af en forordning, der kan anvendes i retsforhold (f.eks. aftaler om køb, sikkerhedsstillelse og finansielle tjenesteydelser) som »valgt ret« efter den internationale privatret;
12. anmoder indtrængende Kommissionen om at fremsætte forslag om revision af de eksisterende forbrugerbeskyttelsesdirektiver vedrørende aftaleret og navnlig at fjerne bestemmelserne om minimumsharmonisering, der har forhindret udformningen af en ensartet lovgivning på EU-plan til skade for forbrugerbeskyttelsen og det indre markeds gnidningsløse funktion;
13. konstaterer, at de nuværende problemer i forbindelse med indgåelsen og gennemførelsen af aftaler og disses ophør ikke kan løses, uden at man også tager fat på spørgsmål vedrørende de generelle formkrav, erstatningsansvar uden for kontrakt, reglerne om uberettiget vinding og tinglige rettigheder;
14. glæder sig over Kommissionens meddelelse, der indeholder mange gode ideer, og opfordrer den til som næste skridt på vejen mod en tilnærmelse af medlemsstaternes civil- og handelsret og efter indgående videnskabelig rådgivning at forelægge en handlingsplan, der omfatter følgende skridt:
- a) inden udgangen af 2004: oprettelse af en database på alle fællesskabssprog om national lovgivning og retspraksis inden for aftaleretten og på grundlag af sådan en database fremme af forskningen i komparativ ret og samarbejde mellem interesserede parter, akademikere og jurister; dette samarbejde bør have til formål at finde frem til fælles retlige begreber og løsninger og en fælles terminologi for de femten nationale retssystemer, der kan anvendes på frivillig basis (meddelelsens mulighed II) på følgende områder: almindelig aftaleret, køberet, regler om aftaler om tjenesteydelser, herunder finansielle tjenesteydelser og forsikringsaftaler, regler om personlig sikkerhedsstillelse og regler om forpligtelser uden for kontraktforhold (erstatningsret, reglerne om uberettiget vinding), regler om ejendomsrettens overgang i forbindelse med løsørengstande, regler om creditsikkerhed og løsørengstande, trustret;
 - b) regelmæssig forelæggelse for Europa-Parlamentet af beretninger om fremskridtet med sådanne komparative analyser og eventuelle fælles retlige begreber og løsninger inden for aftaleret; Europa-Parlamentet bør udtale sig om disse beretninger, når de indeholder forslag om fælles retlige begreber og løsninger;
 - c) sideløbende hermed inden udgangen af 2004: efter indgående videnskabelig rådgivning lovgivningsmæssige forslag om konsolidering (f.eks. stramning, forenkling, harmonisering af retsbegreberne, kodificering, udvidelse, ophævelse) af de retsakter, der er anført under punkt 1;
 - d) inden udgangen af 2004: undersøgelse af, om der er presserende behov for yderligere bestemmelser, som er af relevans for det indre marked, i hvilken forbindelse der skal lægges særlig vægt på væksten i e-handelen;
 - e) i begyndelsen af 2005 i samarbejde med Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer: offentliggørelse af den komparative analyse og fælles retlige begreber og løsninger i en passende form;
 - f) fra 2005: fremme af udbredelsen af den komparative analyse og de fælles retlige begreber og løsninger inden for den akademiske uddannelse og læseplanerne for de juridiske erhverv samt fremme af udbredelsen af fællesskabsret netop i disse kredse af praktiserende jurister og jurister i erhvervslivet;
 - g) fra 2005: konsekvent anvendelse i alle EU-institutioner, der deltager i regelfastsættelses- og anvendelsesproceduren, af de fælles retlige begreber og løsninger og den fælles retsterminologi;
 - h) fra 2006: EU-lovgivning om anvendelse af de fælles retsprincipper og den fælles retsterminologi i grænseoverskridende eller interne aftaleretlige forbindelser med mulighed for aftalemæssig fravigelse;

Torsdag, den 15. november 2001

- i) i begyndelsen af 2008: gennemgang af, hvorledes de fælles retsprincipper og en ensartet retsterminologi i europæisk ret har fungeret i praksis, og undersøgelse af, om der skal fastlægges ensartede europæiske bestemmelser herfor, således at der inden for EU og i medlemsstaternes lovgivning på lang sigt indføres ensartede regler inden for aftaleret;
- j) fra 2010: udarbejdelse og vedtagelse af et regelsæt for EU's aftaleret, der tager højde for fælles retlige begreber og løsninger, således som de er blevet fastlagt i tidligere initiativer;

15. slår til lyd for, at der inden udgangen af 2002 oprettes et »europæisk retsinstitut«, hvor de ansvarlige for retspolitikken, forvaltningsapparatet, retsvæsenet og de øvrige retsanvendende myndigheder medvirker til at udarbejde fundamentet for de ovennævnte reformer på et videnskabeligt grundlag;

16. er af den opfattelse, at den videnskabelige rådgivning af Kommissionen i hele handlingsplanens anvendelsesperiode eksempelvis kunne ske gennem følgende arbejdsgrupper og instanser sammen med de akademiske organer, der beskæftiger sig med andre retsområder, og alle interesserede parter, idet der sikres en afbalanceret hensyntagen til både civillovstraditioner og »common law«-traditioner:

- Den internationale kommission for europæisk kontraktret (Commission on European Contract Law), Holte
- Studiegruppen om en europæisk civillovbog, Osnabrück
- Europæiske privatretsforskeres akademi, Pavia
- Det Europæiske Universitetsinstitut, Firenze
- Det Europæiske Retsakademi, Trier
- nationale juristsammenslutninger og lovreformorganer i medlemsstaterne;

17. er af den opfattelse, at primært det arbejde, der vedrører samordning af den internationale borgerlige retspleje (kompetence og fuldbyrdelse) og anerkendelse af domme og retshjælp, bør fremskyndes som følge af problemets presserende karakter;

18. opfordrer Kommissionen til som led i den videre konsolidering og udvikling af den civilretlige harmonisering at benytte EF-traktatens artikel 95 (det indre marked) som retsgrundlag;

19. er af den opfattelse, at direktiver, der ikke tilsigter fuld harmonisering, men vedrører bestemte formål som forbrugerbeskyttelse og produktsikkerhed eller -ansvar, fortsat skal anvendes som retsaktform, da de indeholder få detaljerede bestemmelser, er systemneutrale og dermed let kan indpasses i de forskellige nationale retssystemer;

20. opfordrer Kommissionen til at undersøge, om det ikke er mere effektivt og hensigtsmæssigt at anvende forordninger som led i den fremtidige lovgivning om det indre marked;

21. insisterer på, at lovgivningen på det civilretlige område principielt udarbejdes efter den fælles beslutningsprocedure med fuld deltagelse af Europa-Parlamentet;

*

* *

22. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.
